

Danske Regioner,
Region Hovedstaden,
Region Sjælland,
Region Midtjylland,
Region Nordjylland,
Region Syddanmark

VEDRØRENDE INFORMATION OG SAMTYKKE I FORBINDELSE MED UNDERSØGELSER FORETAGET AF LÆGESTUDERENDE I UNDERVISNINGSØJEMED

I forbindelse med udarbejdelse af nye administrative forskrifter i tilknytning til sundhedsloven har Sundhedsstyrelsen fundet anledning til at orientere om nedenstående generelle problemstilling vedrørende lægestuderendes medvirken i undervisningsøjemed ved undersøgelse, behandling mv. af patienter.

Orienteringen sker i form af en formidling af en tidligere besvarelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeren på et spørgsmål stillet af Folketingets Sundhedsudvalg (Besvarelse af spørgsmål 331 (alm. del), 4. april 2006):

Et af hovedformålene med bestemmelserne i sundhedsloven om patienters retsstilling, herunder informeret samtykke, er at sikre tillids- og fortrolighedsforholdet mellem patient og sundhedsperson.

Derfor er der i sundhedslovens § 15 fastsat regler om, at ingen behandling må indledes eller fortsættes uden patientens informerede samtykke, med mindre andet følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov eller af sundhedslovens §§ 17 - 19.

Undersøgelser i undervisningsøjemed er ikke i §§ 17 - 19 undtaget fra lovens krav om informeret samtykke.

Det følger af lovens § 6, at der ved sundhedspersoner forstås personer, der er autoriseret i henhold til særlig lovgivning til at varetage sundhedsfaglige opgaver, og personer, der handler på disses ansvar. En lægestuderende, der handler på en autoriseret læges ansvar, er således omfattet af lovens krav.

Ved behandling i sundhedsloven forstås undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient. Undersøgelser i undervisningsøjemed er omfattet af lovens krav, jf. lovens § 5.

Som nævnt kræver sundhedsloven normalt et informeret samtykke for, at en behandling, herunder undersøgelse, kan indledes, jf. lovens § 15. Samtykket skal være baseret på fyldestgørende information fra sundhedspersonen efter lovens § 15, stk. 3. Et informeret samtykke kan være skriftligt, mundtligt eller efter omstændighederne stiltiende, jf. lovens § 15, stk. 4.

04. september 2007
j.nr. 7-604-02-9/1/EHE

Enhed for Tilsyn
Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. 7222 7400
Fax 7222 7414
E-post info@sst.dk

Dir. tlf. 7222 7796
E-post eft@sst.dk

Ifølge lovens § 16, stk. 3, skal informationen gives løbende og give en forståelig fremstilling af sygdommen, undersøgelsen og den påtænkte behandling. Informationen skal gives på en hensynsfuld måde og være tilpasset modtagerens individuelle forudsætninger med hensyn til alder, modenhed, erfaring m.v.

Side 2
04. september 2007
Sundhedsstyrelsen

Af lovens § 16, stk. 4, fremgår, at informationen skal omfatte oplysninger om relevante forebyggelses-, behandlings- og plejemuligheder, herunder oplysninger om andre, lægeligt forsvarlige behandlingsmuligheder, samt oplysninger om konsekvenserne af, at der ingen behandling iværksættes. Informationen skal være mere omfattende, når behandlingen medfører nærliggende risiko for alvorlige komplikationer og bivirkninger.

I de situationer, hvor en lægestuderende i undervisningsøjemed medvirker i den daglige virksomhed på sygehusafdelingen mv. og udfører nødvendige procedurer eller undersøgelser, kræver dette, at patienten bliver oplyst om, at en lægestuderende vil deltage i forbindelse med behandlingen.

Hvis en lægestuderende undersøger en patient udelukkende i undervisningsøjemed, kræver dette et separat informeret samtykke fra den pågældende patient, så patienten har mulighed for eventuelt at afvise undersøgelsen.

Lægeforeningen har etiske retningslinier for patienters medvirken i undervisning. Disse retningslinier fremhæver, at patienters medvirken i undervisning, dvs. når der ikke er tale om deltagelse i den daglige virksomhed, kræver fuldt informeret samtykke, og at en speciel omhyggelighed er nødvendig, hvis undervisningen kan tænkes at repræsentere en ekstra belastning for patienten, og patienten har vanskeligt ved at protestere (børn, narkose, bevidstløshed, rusmiddelpåvirkning, demens eller psykisk sygdom), og når det drejer sig om organiseret gruppeundervisning.

Ovenstående vil indgå i revisionen af den gældende vejledning om information og samtykke mv., der skal foretages som en konsekvens af sundhedslovens ikrafttræden.

Med venlig hilsen

Anne Mette Dons

/Elisabeth Hersby